

Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
PEDRO CRUZ VILLALÓN IŠVADA,
pateikta 2012 m. vasario 16 d.¹

Byla C-523/10

Wintersteiger AG
prieš
Products 4U Sondermaschinenbau GmbH

(Oberster Gerichtshof (Austrija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose — Jurisdikcija — Reglamentas (EB) Nr. 44/2001 — Teisių į prekių ženklą pažeidimas, padarytas dėl to, kad konkurentas naudoja prekių ženklui tapatų žymenį interneto paslaugų teikėjo paieškos sistemoje — „Raktinio žodžio“ registracija — Nacionalinė prekių ženklo apsauga kitoje valstybėje narėje nei ta, kurioje yra registruotas „raktinis žodis“ — Vietos, kurioje įvyko žalą sukėlus įvykis ar jis gali įvykti, nustatymas“

1. *Oberste Gerichtshof* (Austrijos Aukščiausiasis Teismas) pateikė Teisingumo Teismui du prejudicinius klausimus dėl tarptautinės Austrijos teismų jurisdikcijos nustatymo tariamo teisių į Austrijoje registruotą prekių ženklą pažeidimo, kuris buvo įvykdytas internetu, atveju. Tariamas pažeidimas, kaip tvirtino ieškovė, Austrijoje registruoto prekių ženklo savininkė, buvo padarytas Vokietijoje, nes atsakovė, šioje šalyje įsteigta konkurentė, ieškovės vardą „Wintersteiger“ įregistravo kaip „raktinį žodį“ *Google* paieškos sistemoje su Vokietijos aukščiausio lygio nacionaliniu domenu.

2. Nagrinėjama byla suteikia Teisingumo Teismui galimybę išspręsti klausimą, susijusį ir su 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001, kuris nustato jurisdikciją nagrinėti ieškinius dėl žalos, kylančios iš deliktinės atsakomybės², 5 straipsnio 3 punkto aiškinimu, ir su intelektinės nuosavybės teise. Trumpai tariant, būtina pašalinti sunkumus, kylančius dėl nacionalinio prekių ženklo teritorinio pobūdžio ir potencialiai visuotinai paplitusio pažeidimo, daromo internetu, tačiau kitoje valstybėje narėje, pobūdžio.

I – Teisinis pagrindas

3. Pagal Reglamento (EB) Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą valstybėje narėje gyvenantiems asmenims gali būti iškelta byla kitoje valstybėje narėje, t. y. „vietos, kurioje įvyko žalą sukėlus įvykis ar jis gali įvykti, teisme, jeigu bylos dalykas yra deliktas arba kvazideliktas arba iš tokios veikos kylantys reikalavimai“.

II – Faktinės aplinkybės, procesas nacionaliniame teisme ir prejudiciniai klausimai

4. *Wintersteiger AG* yra įmonė, gaminanti bei visame pasaulyje prekiaujanti slidžių ir snieglenčių priežiūros įrenginiais, įskaitant atsargines dalis ir reikmenis. Ji turi buveinę Austrijoje, kur nuo 1993 m. yra Austrijoje registruoto prekių ženklo „Wintersteiger“ savininkė. Nors prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teigia, kad prekių ženklas registruotas tik Austrijoje, tačiau savo rašytinėse pastabose įmonė nurodė, jog prekių ženklas yra apsaugotas taip pat ir kitose valstybėse, be kita ko, Vokietijoje.

¹ — Originalo kalba: ispanų.

² — OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42.

5. *Products 4U Sondermaschinenbau GmbH* (toliau – *Products 4U*) yra Vokietijoje buveinę turinti įmonė, kuri gamina slidžių ir snieglenčių priežiūros įrenginius ir jais prekiauja visame pasaulyje. Be kitų gaminių, įmonė taip pat prekiauja reikmenimis, skirtais *Wintersteiger* gaminamiems įrenginiams. Iš bylos medžiagos matyti, kad *Wintersteiger* nei tiekia savo gaminius *Products 4U*, nei leidžia šiai įmonei jais prekiauti. Nepaisant to, 2008 m. gruodžio 1 d. paieškos paslaugas teikiančioje *Google* sistemoje, turinčioje galimybę ieškoti reklamos, Vokietijos įmonė rezervavo „raktinį žodį“ „*Wintersteiger*“ ir taip apribojo registraciją paieškos užklausomis, turinčiomis Vokietijos aukščiausio lygio nacionalinį domeną („*de*“).

6. Remiantis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo nurodyta informacija, minėta „raktinio žodžio“ rezervacija reiškia, kad kiekvieną kartą, kai į *Google* paieškos sistemą su aukščiausio lygio domenu „*de*“ įvedamas žodis „*Wintersteiger*“, be nuorodos į įmonės *Wintersteiger* interneto svetainę, dešiniajame ekrano krašte pasirodo reklama su antrašte „Anzeige“ („Skelbimas“). Šio reklamos skelbimo tekste yra žodžiai „Skiwerkstattzubehör“ („Reikmenys slidžių dirbtuvėms“), „Ski und Snowboardmaschinen“ („Slidžių ir snieglenčių įrenginiai“) bei „Wartung und Reparatur“ („Priežiūra ir remontas“). Vartotojui paspaudus ant nuorodos, esančios reklamos skelbime, atidaroma *Products 4U* interneto svetainės dalis, kurios antraštė „*Wintersteiger*–Zubehör“ („*Wintersteiger* reikmenys“).

7. Kaip pabrėžia prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nepaisant to, kad *Google* taip pat eksploatuoja Austrijos aukščiausio lygio nacionalinį domeną („*at*“), interneto svetainę *www.google.de* galima rasti ir Austrijoje.

8. *Wintersteiger* pareiškė Austrijos teismuose ieškinį dėl veiksmų nutraukimo, taip pat prašymą dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, siekdama uždrausti *Products 4U* naudoti paieškos sistemoje *google.de* prekių ženklą „*Wintersteiger*“ kaip „raktinį žodį“. Pirmosios instancijos teismas atmetė ieškovės prašymą dėl tarptautinės jurisdikcijos nebuvimo; teismo nuomone, nebuvo pakankamo ryšio su Austrija, nes tai susiję tik su *google.de* vartojamu „raktiniu žodžiu“. *Oberlandesgericht Linz* (Linco aukštesnysis apygardos teismas) kaip apeliacinės instancijos teismas atmetė šį vertinimą ir patvirtino Austrijos teismų jurisdikciją, tačiau jis atmetė ieškinį kaip nepagrįstą. Kasacinį skundą dėl apeliacinės instancijos teismo sprendimo nagrinėjantis *Oberster Gerichtshof* suabejojo, ar jis turi jurisdikciją, todėl pateikė Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

1. Ar tuo atveju, jei kitoje valstybėje narėje įsisteigęs asmuo tariamai pažeidžia teises į teismo vietos valstybėje saugomą prekių ženklą, vartodamas šiam prekių ženklui tapatų raktinį žodį (*AdWord*) interneto paieškos sistemoje, kurioje siūlomos paslaugos naudojant skirtingus aukščiausio lygio nacionalinius domenus, Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkte nurodyta „vieta, kurioje įvyko žalą sukėles įvykis ar jis gali įvykti“, turi būti aiškinama;

1.1. kad jurisdikcija atsiranda, tik jei raktinis žodis vartojamas toje paieškos sistemos interneto svetainėje, kurios aukščiausio lygio domeną yra toks, kaip ir teismo vietos valstybės;

1.2. kad jurisdikcija atsiranda tik dėl to, kad prie tos paieškos sistemos interneto svetainės, kurioje raktinis žodis vartojamas, galima prisijungti teismo vietos valstybėje;

1.3. kad jurisdikcija priklauso nuo to, ar, be prisijungimo prie interneto, yra įvykdyti kiti reikalavimai?

2. Jei į pirmo klausimo 3 punktą bus atsakyta teigiamai:

pagal kokius kriterijus reikia nustatyti, ar tuo atveju, kai teismo vietos valstybės prekių ženklas kaip raktinis žodis (*AdWord*) naudojamas paieškos sistemos interneto svetainėje su aukščiausio lygio nacionaliniu domenu, kuris yra kitoks nei teismo vietos valstybės, atsiranda jurisdikcija pagal reglamento [Nr. 44/2001] 5 straipsnio 3 punktą?

9. Pastabas raštu pateikė pagrindinės bylos ieškovė ir atsakovė, Austrijos, Ispanijos, Jungtinės Karalystės ir Italijos vyriausybės bei Komisija.

III – Prejudicinių klausimų analizė

A – Preliminarios pastabos

10. Pirmiausia būtina išnagrinėti keletą aspektų, kurie susiję su pateiktų prejudicinių klausimų turinio analize.

11. Kaip jau minėta, *Oberster Gerichtshof* abejoja dėl Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkto aiškinimo, kai pareiškiamas ieškinys uždrausti veiksmus internete, kurie tariamai pažeidė teises į nacionalinių prekių ženklą. Šiuo atžvilgiu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pateikė Teisingumo Teismui du klausimus, kurių pirmasis padalytas į tris dalis, kurių kiekviena atspindi galimą įvairių minėtos nuostatos aiškinimą. Tačiau, kad ir kaip būtų, manau, kad Teisingumo Teismas pateiktų visiškai naudingą atsakymą, jei jis, užuot analizavęs kiekvieną pateiktą klausimą atskirai ir pateikęs į juos atsakymus, tik nustatytų kriterijus, kurie prireikus tokioje situacijoje, kaip nagrinėja šioje byloje, gali pagrįsti tarptautinę nacionalinio teismo jurisdikciją. Todėl šioje byloje atliksiu analizę, klausimus iš naujo reformuluodamas kaip vieną klausimą.

12. Tikslinga taip pat pažymėti, kad ieškovė pagrindinėje byloje, įmonė *Wintersteiger*, prašė pirmosios instancijos teismo priimti sprendimą pagrindinėje byloje ir taikyti laikinąsias apsaugos priemones. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas keletą kartų darė nuorodą į šį faktą, nors jo klausimai susiję tik su Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkto aiškinimu.

13. Žinoma, jog norint taikyti laikinąsias apsaugos priemones tarptautinėmis Europos Sąjungos aplinkybėmis, reikia taikyti minėto reglamento 31 straipsnį, dėl ko kyla specifinių sunkumų. Tačiau, neatsižvelgiant į tai ir nepaisant aplinkybės, jog šis klausimas, atrodo, buvo keliamas skirtinguose pagrindinę bylą nagrinėjusiuose teismuose, prašyme priimti prejudicinį sprendimą pateiktas klausimas aiškiai susijęs tik su ieškiniu dėl veiksmų nutraukimo, taigi su minėto 5 straipsnio 3 punkto aiškinimu. Taigi šioje išvadoje apsiribosiu tik šiuo klausimu ir nenagrinėsiu laikinųjų apsaugos priemonių problemų, kurios, akivaizdu, egzistuoja pagrindinėje byloje³.

14. Galiausiai, atrodo, logiška paaikškinti kitą aspektą, kuris gali pakeisti požiūrį, reikalingą bylai išspręsti. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad ieškovė yra Austrijoje registruoto prekių ženklo savininkė, o iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šis prekių ženklas yra vienintelė intelektinės nuosavybės teisė, kuri šiuo metu saugo prekių ženklą „Wintersteiger“. Tačiau ieškovės rašytinėse pastabose aiškiai užginčytos šios faktinio pobūdžio aplinkybės ir pabrėžiama, kad ieškovė yra taip pat „tarptautinių prekių ženklų su žodiniu elementu WINTERSTEIGER“ savininkė. Šiuo atžvilgiu ieškovė nurodo „tarptautines prekių ženklų registracijas Nr. 615.770 WINTERSTEIGER (WB) ir Nr. 992.008 WINTERSTEIGER (WB), kurios galioja daugelyje šalių, įskaitant ir Vokietiją.

15. Nors akivaizdu, jog jei ši aplinkybė būtų patvirtinta, pasikeistų pagrindinės bylos apimtis, negali būti ignoruojama tai, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prašo tik išaiškinti Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą, būtent tokią situaciją, kai yra tik vienas prekių ženklas, registruotas Austrijoje. Kitų situacijų nagrinėjimas reikštų analizuoti sritį, dėl kurios nė viena iš šalių, išskyrus ieškovę, nepateikė savo nuomonės. Todėl toliau pateiksiu tik atsakymą į tą klausimą, kurį pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

3 — Netrukus bus pateikta mano nuomonė dėl Reglamento Nr. 44/2001 31 straipsnio aiškinimo byloje, susijusioje su intelektinės nuosavybės teisėmis (byla *Solvay*, C-616/10).

B – *Dél Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkto aiškinimo*

1. Vieta, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis, kaip tai suprantama pagal 5 straipsnio 3 punktą, veiksmų, kuriais internetu galima pažeisti nacionalinį prekių ženklą, atveju

16. Šioje byloje yra sunkumų dėl vietos ar vietų, kurioje ar kuriose įvyko žalą sukėlęs įvykis ar jis gali įvykti, kaip tai suprantama pagal 5 straipsnio 3 punktą, nustatymo, būtent susidarius situacijai, kai veiksmai, tariamai pažeidžiantys teises į nacionalinį prekių ženklą, buvo atlikti panaudojant žiniasklaidą, t. y. internetą.

17. Pirmiausia reikėtų priminti, kad nuo Sprendimo *Handelskwekerij Bies (Mines de Potasse)* priėmimo atvejais, kai yra įvykęs vienas įvykis, bet vieta, kur įvyko žalą sukėlęs įvykis, skiriasi nuo vietos, kurioje atsirado žala, Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą Teisingumo Teismas aiškino taip, kad jurisdikciją turi du skirtingi teismai – vietos, kurioje atsirado reali žala, teismas ir vietos, kur įvyko žalą sukėlęs įvykis, teismas, o ieškovas turi teisę pasirinkti teismą, kuris labiau atitinka jo interesus⁴. Tokiu požiūriu užtikrinamas minėtoje nuostatoje įtvirtintos taisyklės praktinis poveikis, suteikiant žalą patyrusiam asmeniui diskreciją priimti sprendimus, kuri taip pat užtikrina teismo, kuriame iškelta byla, ir bylai reikšmingų faktinių aplinkybių artumą. Esminis klausimas, kurį reikia išnagrinėti šioje byloje, yra, trumpai tariant, tai, ar ši teismų praktika taikoma ir tais atvejais, kai tariamą žalą sukėlęs įvykis įvyksta naudojant internetą. Šiuo klausimu nekyla abejonių, jog reikia pateikti įvairių papildomų paaiškinimų.

18. Sprendime *Mines de Potasse* įtvirtinta taisyklė turi keletą išimčių, pirmiausia tais atvejais, kai nukentėjusysis patiria žalą keliose valstybėse. Taip atsitinka asmens teisių į privatumą pažeidimo atveju. Tokiais atvejais Sprendime *Shevill ir kt.* Teisingumo Teismas įtvirtino kompetentingo teismo jurisdikcijos apimties apribojimą⁵. Šiame sprendime Teisingumo Teismas nustatė vadinamąjį „mozaikos principą“, pagal kurį ieškovas gali pareikšti ieškinį arba valstybės, kurioje žala atsirado, teismuose, siekdamas juose prašyti atlyginti visą patirtą žalą, arba valstybės, kur iš tikrųjų įvyko žalą sukėlęs įvykis, teismuose, kuriuose vis dėlto galima prašyti atlyginti tik šioje valstybės teritorijoje padarytą žalą.

19. Sprendime *Shevill ir kt.* įtvirtintas požiūris neseniai buvo pritaikytas interneto ypatumams. Bylose *eDate ir Martinez*⁶ Teisingumo Teismas nusprendė, kad dėl žalą sukeliančios informacijos geografinio poveikio asmens teisių į privatumą pažeidimo internetu požymiai yra ypač sudėtingi. Atsižvelgiant į tai, buvo išplėsti Sprendime *Shevill ir kt.* nustatyti kriterijai, nors šis išplėtimas buvo susijęs tik su atvejais, kai pažeidžiamos asmens teisės į privatumą. Be pirmiau nurodytų kriterijų, bylose *eDate ir Martinez* konstatuota, kad tariamas nukentėjusysis gali pareikšti ieškinį dėl visos patirtos žalos atlyginimo valstybės, kurioje yra „jo interesų centras“, teismuose.

20. Sprendimuose *Shevill ir kt.* ir *eDate ir Martinez* įtvirtintas požiūris netaikytinas nagrinėjamu atveju. Abu sprendimai susiję su asmens teisių į privatumą, labai besiskiriančių nuo intelektinės nuosavybės teisių, kurios yra saugomos teritoriniu pagrindu ir kurių tikslas yra komercinis intelektinės nuosavybės panaudojimas, pažeidimu⁷. Todėl 5 straipsnio 3 punkte nustatyti kriterijai negali būti taikomi nedarant skirtumo tarp tokių situacijų, kaip nagrinėjamosios minėtos bylose, ir šioje byloje nagrinėjamo atvejo, o minėtos nuostatos aiškinimas turi būti pritaikytas prie intelektinės nuosavybės teisės specifikos.

4 — Teisingumo Teismo sprendimai: 1976 m. lapkričio 30 d. Sprendimas *Bier* (21/76, Rink. p. 1735, 24 ir 25 punktai); 2002 m. spalio 1 d. Sprendimas *Henkel* (C-167/00, Rink. p. I-8111, 44 punktas); 2004 m. vasario 5 d. Sprendimas *DFDS Torline* (C-18/02, Rink. p. I-1417, 40 punktas) ir 2009 m. liepos 16 d. Sprendimas *Zuid-Chemie* (C-189/08, Rink. p. I-6917, 24 punktas).

5 — 1995 m. kovo 7 d. Teisingumo Teismo sprendimas (C-68/93, Rink. p. I-415).

6 — 2011 m. spalio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimas (C-509/09 ir C-161/10, Rink. p. I-10269).

7 — Šiuo klausimu žr. M. Virgós Soriano ir F. J. Garcimartín Alférez „Derecho Procesal Civil Internacional, Litigación Internacional“, 2-asis leidimas, Thomson-Civitas, 2007, p. 194 ir 195, ir C. Heinze „The CLIP Principles on Jurisdiction“, J. Basedow, T. Kono ir A. Metzger (leid.), *Intellectual Property in the Global Arena. Jurisdiction, Applicable Law, and the Recognition of Judgments in Europe, Japan and the US*, *MatIPR* 49, Mohr Siebeck, Tiubingenas, 2010, p. 68 ir 69.

21. Tokiomis specifinėmis aplinkybėmis pripažintina, kad tais atvejais, kai veiksmais gali būti pažeistos teisės į nacionalinį prekių ženklą, pagal Reglamente Nr. 44/2001 įtvirtintą bendrą taisyklę ieškovui suteikiama galimybė pareikšti ieškinį atsakovo gyvenamosios vietos ar buveinės teisme, kaip nurodyta bendrosios jurisdikcijos taisyklėse, įtvirtintose reglamento 2 straipsnyje, arba vietos, kurioje įvyko žalą sukėlus įvykis ar jis gali įvykti, teisme, kaip nustatyta 5 straipsnio 3 punkte. Tam tikrų šios taisyklės niuansų kyla, kai žala atsiranda vienoje valstybėje, tačiau iš tikrųjų žalą sukėlus įvykis įvyksta kitoje; tokiu atveju taikoma jau minėtame Sprendime *Mines de Potasse* nustatyta taisyklė. Taigi, jei teisės į Austrijoje registruotą nacionalinį prekių ženklą yra pažeidžiamos dėl suklastotų prekių, pagamintų Vokietijoje ir skirtų Austrijos rinkai, prekių ženklo savininkui nedraudžiama pareikšti ieškinio atsakovo nuolatinės gyvenamosios vietos teismuose ir remtis Reglamente Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktu, kad byla būtų nagrinėjama Vokietijoje (vieta, kur įvyko žalą sukėlus įvykis) arba Austrijoje (vieta, kurioje žala tapo reali)⁸.

22. Šis požiūris tampa problemiškas, kai veiksmai, dėl kurių kyla žala, atliekami panaudojant techninės žiniasklaidos priemonę – internetą. Tokiu atveju reikia turėti omeny, kad jau vien žalą sukeliančios informacijos prieinamumas sukelia žalą, o tai visose Sąjungos valstybėse padidintų teismų, turinčių jurisdikciją, skaičių. Be to, asmuo, platinantis žalą sukeliančią informaciją internete, būtų laikomas pažeidėju, o tai „suskaitytų“ pažeidimo padarymo vietą⁹.

23. Dėl šių priežasčių net ir bylose, nesusijusiose su intelektinės nuosavybės teisėmis, Teisingumo Teismas pakartotinai atmetė nuomonę, kad vien žalą sukeliančios informacijos prieinamumas arba tiesiog tokios informacijos išplatınimas internete yra pakankamai svarbus veiksnys, siekiant pateisinti nuostatų dėl Reglamente Nr. 44/2001 įtvirtintos teismų jurisdikcijos taikymą¹⁰.

24. Todėl pakartotinai reikia nurodyti, kad siekiant nustatyti teritoriją, kurioje įvyko žalą sukėlus įvykis ar jis gali įvykti, žalos atsiradimo naudojantis internetu atveju Reglamente Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktas, atsižvelgiant į Sprendimą *Mines de Potasse*, turi būti aiškinamas taip, kad šioje nuostatoje teismų jurisdikcija nustatoma, viena vertus, pagal vietą, kurioje įvyko žalą sukėlus įvykis, ir, kita vertus, pagal vietą, kurioje atsirado žala, bei pagal specifinius kriterijus, kuriuos nurodysiu toliau.

25. Kaip jau minėjau anksčiau, vieta, kurioje atsirado žala, visada ir bet kuriuo atveju yra valstybėje, kurioje registruotas prekių ženklas, nes žala gali atsirasti tik toje vietoje, kur egzistuoja teisinė apsauga. Atsižvelgiant į tai, žalą sukeliančios informacijos internete buvimas nėra pakankamas veiksnys, siekiant jurisdikciją priskirti valstybės, kurioje registruotas prekių ženklas, teismams. Šiuo atžvilgiu, manau, būtina, jog nagrinėjama informacija iš tikrųjų galėtų sukelti teisių į prekių ženklą pažeidimą.

26. Be to, Reglamente Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktu galima pagrįsti valstybės, kurioje įvyko žalą sukėlus įvykis, teismų jurisdikciją. Atsižvelgdamas į konkrečias intelektinės nuosavybės teises, manau, jog tai yra vieta, kur buvo panaudotos būtinos priemonės, siekiant jomis sukelti realų teisių į prekių ženklą pažeidimą. Šis požiūris nesusijęs nei su pažeidėjo ketinimais, nei su pažeistų teisių į prekių ženklą savininko interesų centru, o tik su aplinkybe, kad naudojantis internetu minėta priemonė sukelia realų teisių į prekių ženklą pažeidimą kitoje valstybėje narėje. Neabejotina, kad daugeliu atvejų ši vieta sutaps su atsakovo gyvenamąja vieta, tačiau taip pat reikia pažymėti, kad gali būti situacijų, kai atsakovo gyvenamoji vieta ir vieta, kurioje įvyko žalą sukėlus įvykis, yra ne toje pačioje valstybėje.

27. Siekiant nustatyti vietą, kurioje įvyko žalą sukėlus įvykis, ir vietą, kurioje atsirado žala, būtina atsižvelgti į daugelį kriterijų, kurie leidžia tiksliai nustatyti abiejų įvykių vietą. Kaip toliau nurodyta, kriterijai, kuriuos tuoj pat išvardysiu, skirti nustatyti ir vietai, kurioje įvyko žalą sukėlus įvykis, ir vietai, kurioje atsirado žala, nes jie susiję su faktinėmis aplinkybėmis, kurios taikytinos šiems dviem įvykio aspektams.

8 — Dėl klausimo, ar veiksmais kitoje valstybėje gali būti pažeistos teisės į prekių ženklą, nors tos bylos aplinkybės ir nėra susijusios su jurisdikcijos klausimu, žr. 2011 m. liepos 12 d. Teisingumo Teismo sprendimą *L'Oréal ir kt.* (C-324/09, Rink. p. I-6011, 63 punktas).

9 — Žr. D. Moura Vincente „La propriété intellectuelle en droit international privé“, Martinus Nijhoff, Leiden-Boston, 2009, p. 398–405.

10 — 2010 m. gruodžio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimas (C-585/08 ir C-144/09, Rink. p. I-12527). Taip pat Sprendimo *L'Oréal* 64 punkte konstatavo, jog vien interneto svetainės prieinamumas yra teisiniu požiūriu svarbus veiksnys, žinoma, kai materialiniu požiūriu nagrinėjamas teisės į prekių ženklą pažeidimas, o ne nustatoma teismų jurisdikcija.

28. Pagrindinis veiksnys ar elementas yra tai, ar internete skleidžiama informacija iš tikrųjų leidžia tikėtis, jog poveikis kils teritorijoje, kurioje prekių ženklas registruotas¹¹. Nepakanka to, jog informacijos turinys kelia teisių į prekių ženklą pažeidimo riziką, tačiau būtina nustatyti, kad egzistuoja objektyvios aplinkybės, leidžiančios nustatyti veiksmus, kuriems iš esmės būdingas užsienio elementas. Šiuo tikslu naudingi gali būti įvairūs kriterijai, pavyzdžiui, kalba, kuria pateikta informacija, informacijos prieinamumas ar ekonominė atsakovo veikla rinkoje, kurioje nacionalinis prekių ženklas saugomas.

29. Taip pat būtina nustatyti geografinį rinkos, kurioje atsakovas veikia ir iš kurios informacija buvo išplatinta internete, dydį¹². Tuo tikslu reikia įvertinti aplinkybes, pavyzdžiui, aukščiausio lygio domeną, adresą ar kitus su vieta susijusius duomenis, pateiktus interneto svetainėje, ar vietą, kur yra asmens, atsakingo už informaciją, veiklos, vykdomos per internetą, centras.

30. Šio vertinimo pabaigoje teismas nuspręs, ar egzistuoja būtinos priemonės, kuriomis siekiama *a priori* naudojantis internetu padaryti realų teisių į prekių ženklą pažeidimą kitoje valstybėje narėje. Taip įmanoma nustatyti ir vietą, kurioje įvyko žalą sukėlus įvykis, ir vietą, kurioje atsirado reali žala. Ši išvada suderinama su teritoriniu nacionalinio prekių ženklo pobūdžiu, nes niekuomet neužmirštama aplinkybė, jog žalą sukelti pasekmė atsiranda valstybėje, kurioje prekių ženklas saugomas. Be to, ji leidžia ieškoviui pareikšti ieškinį tų valstybių, kuriose yra glaudus žalą sukėlusio įvykio ir teisės sistemos ryšys, teismuose, „neskaidant“ jurisdikcijos, nes tai pakenktų Reglamento Nr. 44/2001 esmei. Prie to, kas pirma išdėstyta, galima pridurti, kad tai yra išvada, kuri pritaikyta prie intelektinės nuosavybės teisių specifikos, bet vis dėlto suderinta su nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika.

31. Akivaizdu, kad reikia atlikti faktinių aplinkybių vertinimą, kuris glaudžiai susijęs su bylos esmės nagrinėjimu, tačiau aišku, jog tai yra dvi skirtingos sritys, kurios negali būti painiojamos¹³. Būtinų priemonių kriterijus, kuris apribotas jurisdikcijos nustatymo stadija, susijęs ne su padarytu ir atsiradusiu pažeidimu, o su *potencialiu pažeidimu* dėl tam tikrų veiksmų. Šioje byloje šis dviejų sričių skirtumas yra akivaizdus, nes reikia priminti, kad Austrijos teismas, kuriame byla buvo nagrinėjama apeliacine tvarka, pripažino, jog jis turi jurisdikciją, ir atmetė ieškinį kaip nepagrįstą.

2. Siūlomas kriterijus, atsižvelgiant į nagrinėjamos bylos aplinkybes

32. Išanalizavęs Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punkto aiškinimo kriterijų tam, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui būtų galima pateikti naudingą atsakymą, išnagrinėsiu siūlomo kriterijaus poveikį, atsižvelgdamas į konkrečias šios bylos aplinkybes.

33. Kadangi ieškovė pagrindinėje byloje yra Austrijoje registruoto prekių ženklo „Wintersteiger“ savininkė, pirma išdėstyti kriterijai leidžia remtis Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktu, siekiant pagrįsti Austrijos teismų jurisdikciją. Jei buvo nustatyta, kad panaudotos būtinos priemonės, siekiant, jei reikia, jomis sukelti realų teisių į prekių ženklą pažeidimą, tenka pripažinti, jog jurisdikciją turi ir tos vietos, kurioje įvyko žalą sukėlus įvykis, ir tos vietos, kurioje žala buvo patirta, teismai; tai yra valstybės, kurioje prekių ženklas saugomas, teismai, šiuo atveju – Austrijos teismai.

34. Iš bylos medžiagos matyti, kad *Products 4U* yra Vokietijoje įsteigta įmonė, kuri vykdo savo veiklą visame pasaulyje. Tačiau jos veiklos pagrindinė vieta yra Vokietijoje ir tam tikros reklamos priemonės vykdomos tik šios valstybės teritorijoje, pavyzdžiui, tam tikrų „raktinių žodžių“ rezervavimas *Google*. Atsakovės pavedimu atlikta „raktinio žodžio“ „Wintersteiger“ registracija buvo apribota paieškos paslaugas teikiančia *Google* sistema su Vokietijos aukščiausio lygio nacionaliniu domenu („.de“).

11 — Šiuo klausimu žr., pavyzdžiui, Sprendimą *McBee prieš Delica Co.*, *United States Court of Appeals, 1st Circuit*, 417 F. 3d. 107 (2005), arba 2008 m. gegužės 16 d. *Tribunal de grande instance de Paris* nutartį *Rueducommerce prieš Carrefour Belgium*.

12 — Žr., pavyzdžiui, sprendimą *Zippo Manufacturing Company prieš Zippo Dot Com, Inc.* *United States District Court*, W.D. Pennsylvania, 952 F. Supp. 1119, arba 2005 m. sausio 11 d. *Cour de cassation française* sprendimą *Société Hugo Boss prieš Société Reemstma Cigarettenfabriken GMBH*.

13 — Žr. 1990 m. gegužės 15 d. Sprendimą *Hagen* (C-365/88, Rink. p. I-1845, 12 ir paskesni punktai).

35. Teisių į Austrijoje registruoto prekių ženklą pažeidimo galimybė yra akivaizdi.

36. Kaip Teisingumo Teismas pripažino byloje *Google France*, susijusioje su prašymu priimti prejudicinį sprendimą, kuriame buvo nagrinėjamas materialinis teisių į prekių ženklą pažeidimo pobūdis, o ne jurisdikcijos klausimas, žala prekių ženklo funkcijai gali būti daroma, „kai interneto vartotojams, pasinaudojant prekių ženklu tapačiu raktiniu žodžiu, rodomas trečiojo asmens, pavyzdžiui, šio prekių ženklo savininko konkurento, skelbimas“¹⁴. Sprendime *Google France* toliau nurodyta, kad pažeidimas taip pat priklauso nuo to, kaip pateikiamas toks skelbimas. Tačiau bet kuriuo atveju žala prekių ženklo kilmės nurodymo funkcijai daroma, „kai iš skelbimo pakankamai informuotas, protingai pastabus interneto vartotojas negali ar sunkiai gali suprasti, ar skelbime nurodytos prekės arba paslaugos yra pagamintos ar suteiktos prekių ženklo savininko ar su juo ekonomiškai susijusios įmonės, ar, priešingai, pagamintos ar suteiktos trečiojo asmens“¹⁵.

37. Reikia pažymėti, kad minėta Teisingumo Teismo praktika susijusi su pažeidimais, kurie iš tikrųjų buvo padaryti dėl „raktinių žodžių“ registracijos. Tačiau šioje byloje, kuri susijusi tik su jurisdikcijos nustatymu, būtina atsižvelgti tik į potencialų pažeidimą, kaip nurodžiau šios išvados 31 punkte. Šiuo požiūriu, atrodo, turi būti aišku, kad „raktinio žodžio“, vartojamo tik su aukščiausio lygio domenu „.de“, sukurto vokiečių kalba ir prieinamo Austrijoje, Vokietijos kaimyninėje šalyje, registravimas gali *a priori* sukelti realų teisių į Austrijoje registruotą prekių ženklą pažeidimą.

38. Kaip rašytinėse pastabose nurodė ieškovė, tai, kad „raktinio žodžio“ registracijos geografinė sritis yra tik Vokietija, bet kuriuo atveju negali uždrausti prekių ženklo „Wintersteiger“ vartotojams austrams naudoti *Google.de* paieškos sistemos arba Austrijoje, arba Vokietijoje. Tai, kad ieškovės rinka yra tarptautinė ir kad jos Vokietijos konkurentė veikia iš kaimyninės šalies bei naudoja priemonę, kaip antai *Google.de*, kuri gali būti laisvai prieinama Austrijoje ir kurioje vartojama ta pati kalba, yra labai aiški aplinkybė, rodanti poveikį, kurį objektyviai Austrijoje atsakovės veiksmai turi prekės ženklui „Wintersteiger“.

39. Be to, faktas, kad „raktinis žodis“ „Wintersteiger“ turi nuorodą, kuri vartotoją tiesiogiai nukreipia į atsakovės interneto svetainę be jokios nuorodos, jog tai yra nacionalinis Austrijos įmonės prekių ženklas, yra dar vienas veiksnys, kuris vartotojui, galinčiam Austrijoje be jokių apribojimų turėti prieigą prie *Google.de*, gali objektyviai padėti supainioti dvi įmones, kurios yra konkurentės Europos Sąjungos vidaus rinkoje.

40. Todėl manau, kad šios bylos aplinkybėmis atsakovė panaudojo būtinas priemones, kad objektyviai galėtų atsirasti realus teisių į Austrijoje registruoto prekių ženklo pažeidimas. Todėl reikia daryti išvadą, kad taikant Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą vieta, kurioje įvyko žalą sukėlęs įvykis, laikoma ne tik Vokietija, kaip vieta, kur atsirado žalą lėmęs įvykis, bet taip pat ir Austrija, nes atsakovė atliko tokius veiksmus, kurie gali *a priori* pažeisti teises į Austrijoje registruotą prekių ženklą.

IV – Išvada

41. Remdamasis tuo, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui į *Oberster Gerichtshof* (Austrija) pateiktus klausimus atsakyti taip:

Kai veiksmai, kuriais galima pažeisti teises į valstybėje narėje registruotą prekių ženklą, atliekami internetu, Reglamento Nr. 44/2001 5 straipsnio 3 punktą turi būti aiškinamas taip, kad jame yra nustatyta jurisdikcija:

- valstybės narės, kurioje prekių ženklas registruotas, teismams ir
- valstybės narės, kurioje naudojamos priemonės, būtinos realiam teisių į prekių ženklą, registruotą kitoje valstybėje narėje, pažeidimui sukelti, teismams.

14 — 2010 m. kovo 23 d. Teisingumo Teismo sprendimas (C-236/08-C-238/08, Rink. p. I-2417, 83 punktas).

15 — Minėto Sprendimo *Google France ir Google* 84 ir 99 punktai bei rezoliucinės dalies pirmas punktas.